8. SINIF TÜRKÇE @LGSTURKCEİDRİSHOCA 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAVI

ADI SOYADI: ..... **SINIFI / NO:** ..... / .....
PUAN: .....

3. SENARYO

T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

SORU 1 (15 PUAN): Dedem eski ahşap radyosunu her açtığında gözleri dalar, eski günlere giderdi. "Bizim zamanımızda akşam haberlerini dinlemek bir ritüeldi, ailece toplanırdık." derdi. Yeni neslin her şeye bir telefon ekranından saniyeler içinde ulaşmasını *dudak bükerek* izlediğini bilirdim.
Bu parçadaki altı çizili ifadenin dedenin yeni nesle karşı tutumuyla ilgili bize anlattığı durumu, cümlenin akışına göre açıklayınız.

Dudak bükmek: .....
.....

T.8.3.7. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.

SORU 2 (15 PUAN): "Köyün ortasından geçen o cılız çay, asırlardır bu toprakların sırrını taşıyordu. Yağmur yağdığında coşkuyla türküler söylüyor, aylarca süren kuraklıkta ise sessizce kaderine küsüyordu." **Bu ifadede insana ait özellikler hangi varlığa yüklenmiştir? Bu söz sanatının adını yazarak metindeki kullanımını kısaca kanıtlayınız.**

Cevap: .....
.....

T.8.3.14. Metinle ilgili soruları cevaplar.

SORU 3 (15 PUAN): "Ebru sanatı, suyun üzerinde renklerin dans ettiği büyüleyici bir serüvendir. Ancak bu sanatta ustalaşmak sadece fırçayı doğru tutmayı bilmekle olmaz; suyun yoğunluğunu ayarlamak, boyaların öd miktarına karar vermek büyük bir sabır gerektirir. Her damla, sanatçının o anki ruh hâlini suya yansıtır. Bu yüzden aynı deseni, aynı çizgileri ikinci kez kâğıda aktarmak imkânsızdır."
Bu metne göre ebru sanatında bir eserin birebir aynısının tekrar yapılamamasının asıl sebebi nedir? Kendi cümlelerinizle ifade ediniz.

Cevap: .....
.....

T.8.3.16. Metnin konusunu belirler.

SORU 4 (10 PUAN): "Eskiden bayram sabahları kapı kapı dolaşıp şeker toplayan çocukların şen kahkahaları sokağı doldururdu. Şimdilerde ise bayramlaşmalar, toplu mesaj listelerinden kopyala-yapıştır yapılmış soğuk ve ruhsuz metinlerle telefon ekranlarına sıkışıp kaldı. Ne o eski bayram telaşı var ne de göz göze gelip yapılan samimi sohbetler..."
Yazar bu satırlarda ağırlıklı olarak hangi durumdan şikâyet etmektedir? Kısaca yazınız.

Cevap: .....
.....

T.8.3.17. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

SORU 5 (15 PUAN): Genç ve gösterişli bir çınar ağacı, yanı başındaki yaşlı meşeye sürekli böbürlenirmiş: "Bak, benim yapraklarım ne kadar parlak, dallarım nasıl da hızlı uzuyor!" Meşe ağacı ise hiç sesini çıkarmaz, sadece gülümser ve köklerini toprağın daha da derinlerine salmaya devam edermiş. Gün gelip şiddetli bir fırtına koptuğunda, sadece dış görünüşüne önem verip kökleri yüzeysel kalan genç çınar devrilmiş; yaşlı meşe ise sapasağlam ayakta kalmış.
Bu olay yazısından günlük hayata dair çıkarılabilecek en temel ders (ana fikir) nedir? Bir cümleyle özetleyiniz.

Cevap: .....
.....
.....

T.8.4.18. Cümlenin ögelerini ayırt eder.

SORU 6 (15 PUAN): Aşağıdaki cümlenin ögelerini bularak sırasıyla (örneğin; Özne - Yüklem vb. şeklinde) cevap kısmındaki boşluğa yazınız.
"Okulun edebiyat kulübündeki öğrenciler, yazarın yeni çıkan kitabını tartışmak için yarın okul kütüphanesinde toplanacak."

Cevap: .....
.....
.....

T.8.4.1. Şiir yazar.

SORU 7 (15 PUAN): "Bazen pencereden dışarı bakarken uzaklara dalar; çocukluğumuzun geçtiği o sokakları, eski dostlukları ya da memleketimizin o güzel havasını içten içe özleriz**." Bu duygulardan yola çıkarak** "özlem" **temasını işleyen, en az iki dörtlükten oluşan bir şiir yazınız. Şiirinize duygunuzu yansıtan bir başlık eklemeyi unutmayınız.**

BAŞLIK: .....

CEVAPLAR

1. SORU (T.8.3.5):

Cevap: "Dudak bükmek" ifadesi, dedenin yeni neslin teknolojiye olan bu aşırı bağlılığını veya her şeye kolayca ulaşmasını beğenmediğini, küçümsediğini ve onaylamadığını göstermektedir.

2. SORU (T.8.3.7):

Cevap: İnsana ait özellikler "çay"a (dereye/akarsuya) yüklenmiştir. Bu söz sanatının adı kişileştirmedir (teşhis). Çayın türküler söylemesi ve kaderine küsmesi insana ait özelliklerin doğadaki bir varlığa verilmesine kanıttır.

3. SORU (T.8.3.14):

Cevap: Eserin her bir damlası sanatçının o anki ruh hâlini suya yansıttığı için (ve ruh hâli sürekli değiştiğinden) aynı deseni tekrar oluşturmak imkânsızdır.

4. SORU (T.8.3.16):

Cevap: Bayramların eski coşkusunu kaybetmesinden ve bayramlaşmaların dijitalleşerek samimiyetten uzaklaşmasından şikâyet etmektedir. (Metnin konusu olarak: Eski ve yeni bayramlar arasındaki farklar / Bayramlaşma kültürünün değişimi gibi ifadeler de kabul edilir.)

5. SORU (T.8.3.17):

Cevap: Hayatta kalıcı ve sağlam olmak için sadece dış görünüşe (gösterişe) değil, sağlam temellere (köklenmeye, bilgiye, tecrübeye) sahip olmak gerekir.

6. SORU (T.8.4.18):

Cevap:
Özne – Zarf Tamlayıcısı – Zarf Tamlayıcısı – Yer Tamlayıcısı – Yüklem

7. SORU (T.8.4.1):

Cevap: Öğrencinin "Özlem" temasına uygun olarak yazdığı, en az iki dörtlükten oluşan ve başlığı olan özgün şiiri öğretmen tarafından içerik, şekil ve başlık uyumu kriterlerine göre değerlendirilecektir.

ÖRNEK:

ESKİMEYEN ÖZLEM

Gözümde tütüyor o eski sokak,
Toza toprağa bulandığımız anlar.
Ne dert bilirdik ne de bir ufak firak,
Şimdi çok uzakta kaldı o yıllar.

Bir köşede bekler tahta arabam,
Sesi hâlâ çınlar kulaklarımda.
Geri dönse keşke o masum zaman,
Yine bir çocuk gülüşü dudaklarımda.